

16
ROČNÍK 13

20. února 2004

V ČÍSLE:

Poslanci diskutovali se zástupci akademické obce UP • Představujeme: noví profesori a profesorky na UP • O čem se mluví: evaluace výuky studentů na LF UP • Diskuse, názory, ohlasy

Historička Mgr. P. Slavičková a biofyzikarka Mgr. A. Vičková pojedou díky Stipendiu města Olomouce bádát do Švédska. Poté, co statutární město Olomouc začalo kooperovat s Univerzitou Palackého mj. na uskutečnění přednášek významných absolventů UP, přišla další forma spolupráce – podpora vynikajících studentů UP. Vybrání posluchači si tak díky městské dotaci (250 tisíc korun) mohou každoročně doplnit vzdělání v zahraničí. Na snímku primátor města Olomouce Ing. M. Tesařík a Mgr. P. Slavičková při krátké prezentaci jednoho ze dvou vítězných projektů.

-map-, foto -tj- ▶

Stipendium města Olomouce získaly doktorandky FF a PŘ UP

■ Na základě doporučení rektorky Univerzity Palackého prof. J. Mačákové, CSc., rozhodla Rada města Olomouce o přidělení Stipendia města Olomouce určeného ke studiu v zahraničí studentkám **Mgr. P. Slavičkové** z FF UP a **Mgr. A. Vičkové** z PŘ UP.

O stipendium města Olomouce projevil zájem pět posluchačů Univerzity Palackého, čtyři z nich jsou studenty doktorského studijního programu. Podle smlouvy mezi Statutárním městem Olomouc a Univerzitou Palac-

kého měly být přednostně zvažovány výzkumné nebo studijní projekty vztahující se k Olomouci nebo k olomouckému regionu. Tomuto kritériu plně vyhověl projekt, jenž předložila Mgr. P. Slavičková, interní doktorandka Katedry historie FF UP (Sekce dějin raného novověku). Cílem její práce, kterou statutární město Olomouc finančně podpoří částkou 110 tisíc korun, je na stockholmské univerzitě prostudovat a zpracovat rozsáhlé sbírky rukopisů a pramenů dějin města Olomouce týkající se období třicetileté války, kdy Olomouc okupovali Švédové. Zmíněné období bylo doposud zmapováno pouze díky pramenům českým a rakouským. Pohled z druhé strany, tedy Švédska dosud chybí. *Po dobu svého tříměsíčního stipendijního pobytu budu čerpat informace především v Říšském archivu ve Stockholmu, který o tyto materiály projevil největší zájem, dále pak v Univerzitní knihovně v Upsale a Královské knihovně ve Stockholmu*, sdělila doktorandka novinářům na nedávno proběhlé tiskové konferenci. Získané poznatky by chtěla Mgr. P. Slavičková také využít při přípravě Akademických dějin města Olomouce, na jejichž vzniku se nyní podílí tým odborníků.

K pobytu do Švédska, tentokrát šestiměsíčnímu, se díky finanční podpoře města může také chystat Mgr. A. Vičková, interní doktorandka Katedry experimentální fyziky PŘ UP (Laboratoř biofyziky). Cílem jejího projektu výzkumné činnosti, které město podpoří částkou 140 tisíc korun, je navázat na švédské univerzitě v Umea na olomouckou tradici výzkumu látek vyvolávajících zastavení buněčného cyklu, konkrétně se jedná o olomoucin, bohemín a roscovitín a doplnit poznatky o jejich působení na rostliny, které doposud nejsou zdokumentovány.

O stipendium, jež má příjemci umožnit studium v zahraničí, nejdříve však po dobu jednoho akademického roku, mohli žádat posluchači magisterského studia či doktorského programu na kterékoliv z fakult UP, přičemž v kalendářím roce, v němž o stipendium žádali, nesměli překročit hranici 31 let věku. Pro akademický rok 2004/2005 mohla být přijata poslední žádost o zmíněnou dotaci města Olomouce nejpozději 31. 12. 2003.

Po návratu ze studijního pobytu seznámí obě stipendistky s výsledky svého bádání jak akademickou obec UP, tak olomoucké zastupitele. *M. Hronová*

Univerzita Palackého v Olomouci
a Spolek studentů UP
si Vás dovoluují pozvat na

REPREZENTAČNÍ PLES UP,

který se koná v sobotu
28. února 2004 v prostorách **SIDIA klubu.**

Zahájení v **19.30 hodin.**
K tanci a poslechu hrají **hudební skupina L.I.F.**
a **cimbálová muzika Frgál.**

Program:
Olomoučtí Trubači
Předtančení – polonéza
Mažoretky
Ukázky latinskoamerických tanců
Scénický tanec
Taneční škola Alaben – vystoupení
bříšních tanečnic
Barmanská show
Tombole

Vstupné: **250 Kč** včetně místenky.
Studentské vstupné: **150 Kč** včetně místenky.
Vstupenky jsou v prodeji od 9. 2. 2004
v Konferenčním servisu UP, Informačním centru,
Biskupské nám. 1, tel. 585 631 054,
a na všech fakultách Univerzity Palackého
v Olomouci.
Změna programu vyhrazena!

VR UP se vyjádřila k situaci Právnické fakulty

■ Členové Vědecké rady Univerzity Palackého se na pondělním (16.2.2004) zasedání věnovali mj. i aktuální situaci Právnické fakulty UP (viz ŽUP č. 15). Niže přijaté stanovisko by se mělo stát východiskem ke koncipování žádosti o zrušení omezení akreditace PF UP:

Vědecká rada Univerzity Palackého byla informována pověřenou pracovní skupinou o posledním vývoji akreditace PF UP. Členové VR UP se po zevrubné diskusi o všech aspektech stavu PF UP shodli ve vyjádření vážného znepokojení nad ohrožením další existence PF UP. Proto se usnesli:

1. *Pověřit Její magnificenci, rektorku UP prof. J. Mačákovou, CSc., zahájením jednání s Akreditační komisí ČR a MŠMT ČR o krocích nezbytných pro obnovení práva přijímat uchazeče o studium.*
2. *Uložit děkanu PF UP JUDr. M. Malackovi, Ph.D., urychlené dokončení akreditačních materiálů pro bakalářské studium.*

-map-

Katedra historie FF UP zve na 8. historický ples

Návrat Krále Karnevalu,

který se uskuteční

26. 2. 2004 od 19 hod., u Pelikána.

Vstupné 200 Kč

(včetně večere a půlnočního přípitku).

Každá maska bude při vstupu do sálu

odměněna poukázkou

na propitné v hodnotě 50 Kč,

soutěž o nejlepší masku.

Předprodej vstupenek

na sekretariátu Katedry historie FF UP.

Knižní veletrh **LIBRI 2004:**

olomoucká setkání s literaturou

Záplavy knižních novinek od beletrie po odbornou, cizojazyčnou, duchovní, dětskou literaturu, hudební, kartografii, mapy, časopisy a noviny čekají na návštěvníky olomouckého veletrhu **LIBRI 2004**. Největší jarní přehlídka české knižní produkce se bude konat od 4. do 6. 3. na Výstavišti Flora Olomouc. Návštěvníci se mohou těšit také na výstavy, soutěže a zajímavá setkání s předními uměleckými osobnostmi, nejen domácími, ale rovněž ze Slovenska, Polska, Slovinska a Maďarska. Za svými příznivci, čtenáři, diváky a posluchači do Olomouce letos zamíří, mimo jiné, režiséři J. Suchý, J. Nvota, J. Schmid, spisovatelé B. Kuras, P. Pišťanek, I. Vörös, I. Osojnik, L. Engelking a také hudebníci V. Merta a J. Koubková.

Tradičním soupeřem olomouckého knižního veletrhu je letos jubilejní **10. literární festival**. Už 29. 2. jej na prknech Moravského divadla otevře vystoupení dnes zřejmě nejpůvodnějšího slovenského divadelního souboru – **Radosinského náivního divadla**. Divákům festivalu se postupně představí také pražský **Semafor** a **Studio Ypsilon**. Veletrh **Libri** vyvrcholí v sobotu 6. 3. **Noci básníků** ve studentské hospodě U Muzea volnou soutěží amatérských poetů.

-zs-

Česká společnost chemická – Olomouc vypisuje soutěž o cestovní granty pro mladé vědecké pracovníky.

Podmínky:

- o grant může žádat pouze člen ČSCH;
- grant se uděluje pouze studentům včetně studentů doktorského studia (prezenčního);
- grant je přednostně určen pro podporu aktivní účasti na akcích pořádaných či spolupořádaných ČSCH a jejich partnery v ČR a zahraničí nebo akcí pořádaných Českou společností pro biochemii a mol. biologii;
- úspěšný uchazeč o grant podá zprávu o skutečném průběhu tiskem (např. Chemické listy, Bulletin), minimálně však v Žurnálu UP;
- pro rok 2004 je uzávěrka přihlášek do soutěže o cestovní granty olomoucké pobočky ČSCH stanovena na **27. 2. 2004**;
- součástí přihlášky je abstrakt předpokládaného příspěvku, curriculum vitae uchazeče a rozpis předpokládaných nákladů na účast.

Kontakt: <http://fch.upol.cz/cschr.htm>.

-mo-

Pozvánka na přednášku

Literárněvědná společnost, pobočka Olomouc a revue **Aluze** zvou na přednášku **prof. M. Červenky (FF UK Praha)** na téma **Tvary a souvislosti lumírovského verše**. Přednáška se koná v úterý **24. 2. 2004** v 18.30 v posluchárně č. 7 Katedry bohemistiky FF UP.

-jk-

Pozvánka na konferenci germanistů

Na Filozofické fakultě UP proběhne ve dnech **22.–25. 2.** studentská mediavistická konference na téma **Fastnachtspiele – Märendichtung**, kterou pořádá Katedra germanistiky FF UP ve spolupráci s univerzitami v Jeně a Berlíně. Místo konání: posluchárna U1 (Křížkovského 8).

-red-

O překladu a tlumočení v rámci EU

Ve středu **25. 2.** navštíví FF UP **R. Jones**, vedoucí sekce pro překlad a tlumočení Evropské komise EU v ČR, který v aule FF UP pronese přednášku na téma **Jazykové služby Evropské unie**. Přednáška (v češtině) je připravena na 10 hod., poté by měla následovat beseda se studenty a setkání s představiteli UP a učiteli jazyků.

-red-

Poslanci diskutovali se zástupci akademické obce UP

■ Na podnět poslankyně Ing. M. Šojdrové, místopředsedkyně Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu PS PČR, pozvala rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., poslance z olomoucké oblasti na setkání s členy Kolegia rektorky UP. Pozvání na 9. 2. 2004 přijali poslanci Ing. T. Kvapil a MUDr. I. Langer, kteří jsou zároveň členy Správní rady UP, a poslanec Ing. I. Vykydal. Setkání se dále zúčastnil Mgr. P. Bilík, představitel iniciativy **Počítejte s námi**, drs. W. Engelbrecht, předseda AS FF a M. Kohajda, člen Studentské komory RVŠ. Poslankyni M. Šojdrovou zajímalo, proč se řada iniciativ rozjíždí právě v Olomouci. Diskutovalo se o ohrožené konkurenceschopnosti vysokých škol, o jejich dlouhodobém vnitřním zadlužení a jeho příčinách. V přístupu k otázce školného se poslanci lišili podle příslušnosti ke koalici či opozici, shodli se však na tom, že požadavek vznesený rektorkou, aby měly školy výhled delší než na jeden kalendářní rok, je oprávněný. Jak k průběhu jednání pro Žurnál UP doplnil Mgr. P. Bilík, hovořilo se rovněž o mzdách na vysokých školách i o jejich katastrofální úrovni, na jejíž zlepšení nestačí ani letošní navýšení rozpočtu VVŠ: **Všichni přítomní souhlasili s potřebou reformy financování VVŠ,**

zvláště poté, co jim byla situace vysvětlena na detailních číslech. Poslankyně Šojdrová přislíbila požádat o veřejné slyšení v Senátu Parlamentu ČR pro iniciativu „Počítejte s námi!“.

O připravované reformě, kterou by mělo být nahrazeno dotace na ubytování studentů stipendiem, informoval student M. Kohajda.

Na tuto otázku nebyl jednoznačný názor ani na straně zástupců UP.

Iniciátorka setkání poslankyně M. Šojdrová ocenila, že se poslanci mohli v dvouhodinové diskusi seznámit s fakty a názory představitelů akademické obce UP. Jak těchto poznatků využijí na půdě Parlamentu, ukáže čas.

-th-, -red-

Ocenění pro Ústav lékařské biofyziky LF UP

■ Redakční rada časopisu **Lékař a technika** ocenila práci autorů **Korpas D.** a **Hálek J.** s názvem **Přístroj pro měření a analýzu pulsově vlny** jako nejlepší původní práci vydanou tímto periodikem v roce 2003. Udělení ceny bylo současně podmíněno souhlasem výboru České společnosti biomedicínského inženýrství a lékařské informatiky České lékařské společnosti J. E. Purkyně.

Článek popisuje originální konstrukci a získané výsledky s přístrojem, který umožňuje citlivě posouzení hemodynamických poměrů v povrchových artériích těla. Prof. J. Hálek je školitelem studenta doktorského studijního programu D. Korpase a přístroj byl vyvinut v rámci disertační práce **Měření hemodynamiky a elasticity cévního systému** na Ústavu lékařské biofyziky LF UP.

Oceněné dílo bylo publikováno v časopisu **Lékař a technika** č. 5–6 (ročník 34 – 2003, str. 163 – 170), zprávu o udělení ceny přinesl **Lékař a technika** č. 1 (roč. 35 – 2004, Zvárová, J.: Úvodní slovo, str. 3.).

Ing. L. Doležal, člen redakční rady LaT

▲ Před více než dvěma lety přicestovali do Olomouce zástupci **Japan International Cooperation** (účelová organizace japonského ministerstva zahraničí zajišťující provádění grantových projektů v rámci **Cultural Grant Aid of Japan**), aby se na místě seznámili s podmínkami a možnostmi realizace grantového projektu, o který UP projevila zájem. Snímek M. Hronové zachycuje poslední fázi tohoto „maratonu“ – dlouho očekávaný náklad, v jehož útroběch by se mělo nacházet vše potřebné pro instalaci nových jazykových učeben a videostudovny Katedry asijských studií FF UP. Kamion přechodně parkoval 12. 2. 2004 před Rektoriátem UP.

-map-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

V Praze se 11. 2. 2004 konal XIV. sjezd Vysokoškolského odborového svazu. O jeho podpoře pro připravovaný **Týden neklidu** informoval Žurnál UP Mgr. P. Bilík:

Sjezd Vysokoškolského odborového svazu se rozhodl organizačně i finančně podpořit uspořádání celorepublikové akce „Týden neklidu“. Podporu našim aktivitám zde vyslovil i předseda České konference rektorů prof. I. Wilhelm; mnohem zdrženlivější byla ministerské školství JUDr. P. Buzková, která konstatovala, že vláda nemůže přislíbit dlouhodobý nárůst financování veřejných vysokých škol, jelikož s ním není počítáno ve výhledu reformy veřejných financí. Ministerstvo tak podle ministerské zprávy bude muset podstupovat každoroční rozpočtové vyjednávání, podobně jako v loňském roce, a vysoké školy by se víceméně měly smířit s ekonomickou realitou a být rády i za dílčí úspěch. Na rok 2005 bude MŠMT požadovat navýšení rozpočtu pro VVŠ o další 3–4 mld. Kč oproti roku 2004. Podle naší iniciativy se však jedná o nepochopení vzdělání jako investice, přitom by se vláda aktuálně mohla učit na irském či finském příkladu. Navýšení normativu o deset pro-

cent není žádnou výhrou, pokud je normativ za uplynulých deset let v třetinovém propadu, pokud bychom počítali pouze jeho inflační znehodnocení a nebrali v úvahu další možný nárůst, jenž měl směřovat ke zvyšování kvality veřejných vysokých škol.

-red-

Sledujte březnové „Na hraně“!

Tématem diskusního pořadu „Na hraně“, který Česká televize odvysílá **29. 3. 2004**, bude situace vysokých škol. Podle informací Mgr. P. Bilíka se v rámci „Týdne neklidu“ natáčení pořadu (22. 3. v pražské Malostranské besedě) zúčastní také představitelé olomouckých iniciativ a studenti UP.

Na stejné téma bude 31. 3. uspořádána pražská diskusní setkání pořádaná agenturou **Agora Central Europe**, která počítá s účastí několika set zájemců.

-red-

AFO 2004 – zvítězil grafický návrh T. Chorého

■ Vítězem soutěže pro vytvoření grafického návrhu tiskovin a webových stránek se stal akademický sochař *T. Chorý*, odborný asistent Katedry výtvarné výchovy PdF UP. Výsledek veřejné soutěže vyhlášené v prosinci 2003 oznámil na schůzce organizačního výboru AFO 2004 (11. 2. 2004) ředitel festivalu PhDr. R. Hladký. Jak dále PhDr. R. Hladký v průběhu schůzky poznamenal, o vítězství v soutěži se ucházelo prostřednictvím grafických návrhů celkem osm žadatelů, čtyři z nich působí na Univerzitě Palackého.

Při hodnocení jednotlivých podkladů přihlížela komise (PhDr. R. Hladký, PhDr. O. Badalíková, Ph.D., Mgr. J. Šindelová, MgA., Lucie Sodomová, RNDr. H. Dziková, PhDr. H. Pilátová, PhDr. T. Hrbek, Ing. J. Pour a Ing. J. Holíšová) jak k hledisku originality, tak k technické zpracovatelnosti; kritériem byla také zkušenost autora s předtiskovou přípravou.

Miss Academia 2004 jde do finále
 ■ V sobotu 7. 2. 2004 proběhlo ve zlínském Musiclandu A výběrové kolo letošního – v pořadí již osmého – ročníku *Miss Academia*, v jehož průběhu bylo z 62 přihlášených dívek vybráno 12 finalistek. Porota hodnotila dívky v následujících disciplínách: vědomostní a logický test, monolog, dialog a promenáda v plavkách. **Letos – je mezi nimi někdo z UP?** Finále letošního ročníku se uskuteční 24. 3. ve Velkém kině ve Zlíně. Nejúspěšnější finalistce předá korunku loňská Miss M. Miková, která hájila barvy místní univerzity. Porotu, v čele s prezidentem soutěže

Miss Academia 2004 jde do finále

doc. D. Pavlů, Csc., tvoří zástupci akademické půdy i odborníci na ženskou krásu, sestavena bude také novinářská porota, která zvolí *Miss Press*. Svoji vlastní favoritku může podpořit každý i prostřednictvím internetu na stránkách soutěže, a dopomoci jí tak k titulu *Miss academia 2004 on-line*. *Miss academia* – soutěž o tu nej... vysokoškolačku z České republiky (a letos také poprvé Slovenské republiky) probíhá v režii studentů Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně v rámci předmětu Komunikační agentura. Mnohem větší důraz než v jiných soutěžích miss je zde kladen na intelekt a osobní kouzlo soutěžících dívek. Posláním soutěže je dokázat, že i inteligentní a vzdělaná dívka může být krásná. V roce 2002 získala titul *Miss Academia* E. Machů, studentka Pedagogické fakulty UP.

-red-

Občanské sdružení SPOLU Olomouc děkuje ...

studentům i pedagogům Univerzity Palackého v Olomouci, kteří nám po celý rok 2003 pomáhali naplňovat naše poslání. To znamená pomáhali podporovat děti a dospělé s mentálním a kombinovaným postižením v tom, aby mohli žít, pracovat a vzdělávat se v běžných životních podmínkách obvyklých pro jejich vrstevníky.

Zejména studentům Pedagogické a Filozofické fakulty děkujeme za aktivní účast v programech **PODPOROVANÉ ZAMĚSTNÁVÁNÍ, TRANZIT, OSOBNÍ ASISTENCE a FOREST**, pedagogům Katedry speciální pedagogiky PdF UP Olomouc a Katedry psychologie FF UP Olomouc za odbornou spolupráci a partnerství.

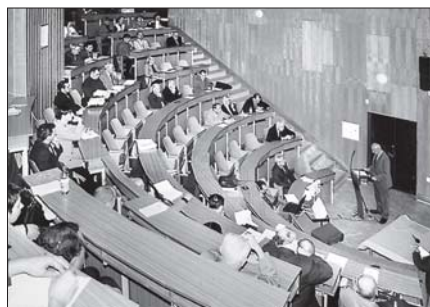
Náš dík patří i paní prof. MUDr. PhDr. Janě Mačákové, CSc., rektorce UP, za úvodní slova k výstavě „SPOLU“ na krajském úřadě v Olomouci v červnu 2003. Tato výstava představila veřejnosti um a dovednost lidí s mentálním postižením integrovaných na běžných školách, pracovištích a při společenských aktivitách prostřednictvím umělecké dokumentární fotografie Jindřicha Štreita.

Sociální programy SPOLU Olomouc probíhaly po celý rok 2003 s finanční podporou z programů

Akad. sochař *T. Chorý*, jehož těžiště práce spočívá především v užité grafice, ale realizuje se též v grafice volné, v sochařství a designu, nebude na Academia filmu Olomouc spolupracovat poprvé. Jeho grafické návrhy využil mezinárodní filmový festival pořádaný Univerzitou Palackého také v letech 1999–2002.

Academia film Olomouc 2004 proběhne v termínu 4. – 7. 10. 2004 v Uměleckém centru UP a bude věnován patnáctiletému jubileu porážky totalitního režimu v naší zemi.

-map-

▲ Snímek PhDr. A. Jankovského zachycuje průběh sympozia *VII. Olomouckých onkologických dnů*, které proběhly v prostorách Dětské kliniky FN Olomouc ve dnech 12.–13. 2. 2004.

-red-

doc. D. Pavlů, Csc., tvoří zástupci akademické půdy i odborníci na ženskou krásu, sestavena bude také novinářská porota, která zvolí *Miss Press*.

Svoji vlastní favoritku může podpořit každý i prostřednictvím internetu na stránkách soutěže, a dopomoci jí tak k titulu *Miss academia 2004 on-line*.

Miss academia – soutěž o tu nej... vysokoškolačku z České republiky (a letos také poprvé Slovenské republiky) probíhá v režii studentů Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně v rámci předmětu Komunikační agentura. Mnohem větší důraz než v jiných soutěžích miss je zde kladen na intelekt a osobní kouzlo soutěžících dívek. Posláním soutěže je dokázat, že i inteligentní a vzdělaná dívka může být krásná.

V roce 2002 získala titul *Miss Academia* E. Machů, studentka Pedagogické fakulty UP.

-red-

▲ Spolu s Martinem, posíláme ze zahradnictví Dolní Novosadská v Olomouci kytici a těšíme se na spolupráci v roce 2004. Foto J. Štreit (Katalog Spolu Olomouc)

Nabídka Katedry nederlandistiky FF UP

Katedra nederlandistiky FF UP nabízí všem studentům Filozofické fakulty přednášky *Úvod do světové literatury* (STAG – niz/USL), které se budou konat od 1. 3. 2004 každý čtvrtek od 9.45 do 11.15 v aule FF UP. Přednášet bude **prof. M. Janssens z Lovanské univerzity**. Přednášky budou probíhat v angličtině.

Studentům a zaměstnancům UP, kteří se chystají na stipendijní pobyt do Nizozemí či Vlámka, nabízí dále Katedra nederlandistiky **kurzy nizozemštiny pro začátečníky** (STAG – NIZ/niz2), které se konají každé pondělí od 16.45 do 18.15 v prostorách katedry (Křížkovského 14).

-we-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovateli jejich práce vyhláší

10. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kopiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojepis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhzech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **31. březen 2004**.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena – 2 000 Kč, 2. cena – 1 500 Kč, 3. cena – 1 000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvojují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny v květnu 2004 a zveřejněny v *Žurnále UP*. Autoři vítězných prací se zúčastní hodnotícího semináře.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: sekretariát rektorky Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc; obálku označte heslem „Literární soutěž“.

-rup-

Plné texty časopisů

Rádi bychom vás informovali o přístupu do plných textů časopisů nakladatelství *John Wiley & Sons* a nakladatelství *Kluwer Academic Publishers*, jejichž konsorciální licence je na období 2004–2008.

Nakladatelství *Wiley* zpřístupňuje v rámci konsorcia 158 titulů na adrese: <http://www3.interscience.wiley.com>.

Nakladatelství *Kluwer* nabízí více než 700 titulů časopisů na adrese: <http://journals.kluweronline.com>.

Využijte tyto skvělé elektronické zdroje. S dotazy se můžete obrátit na bis@upol.cz, případně tel. kl. 1722 nebo 1744.

PhDr. L. Slezáková,
bibliograficko-informační oddělení KUP

HABILITACE

Fakulta tělesné kultury

Děkanka a Vědecká rada Fakulty tělesné kultury UP zvou všechny zájemce na habilitační přednášku PaedDr. T. Dohnala, CSc., proděkana FTK UP. Přednáška *Příprava a realizace koncepce systému komunální rekreace v České republice* se koná v rámci habilitačního řízení v **oboru kinantropologie** v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP dne **1. 3. 2004** v 10.00 hod. (zasedací místnost FTK UP).

Předložená habilitační práce je vystavena od 5. 2. 2004 v knihovně FTK UP.

-ftk-

Srdečně Vás zveme na

**Celostátní studentskou konferenci
ČASP na téma**

„Uplatnění psychologa v praxi“

Vlastivědné muzeum v Olomouci 5.–6. března 2004
Můžeme se těšit na:

**Prof. PhDr. Stanislava Kratochvíla, CSc.,
PhDr. Jitku Vysekalovou, Ph.D.,
PhDr. Bohumílu Bašteckou,
Doc. Ing. Evu Münsterovou, CSc.,
a mnoho dalších...**

Témata v jednotlivých blocích:

Psychologie trhu: reklama a marketing.

Forenzní psychologie a vězeňství.

Psychologie práce a organizace.

Krizová intervence.

Klinická psychologie.

Psychologické poradenství – dospělí.

Psychologické poradenství – děti.

Psychoterapie.

Kulatý stůl k tématu:

„Uplatnění psychologa v praxi“.

Sleva na přihlášky do 20. 2. 2004.

www.casp.upol.cz/konference/index.html.

Česká asociace studentů psychologie,
Vodární 6, 771 80 Olomouc,
www.casp.upol.cz, casp@upol.cz.

Centrum distančního vzdělávání UP zve na seminář

**Akreditace distančního studia
na vysokých školách.**

V průběhu semináře, který se uskuteční **24. 2. 2004** v 10 hod. v seminární pracovně AVC UP, se mj. dozvíte, jaké náležitosti musí mít projekt předkládaný k akreditaci, zjistíte také, na co klade Akreditační komise MŠMT ČR při hodnocení projektů důraz, na co je nutné se při zpracování projektu k akreditaci zaměřit, jaký je např. pohled na aplikace e-learningu v kombinovaném studiu atd.

Seminář, který povede **Ing. J. Průcha** (mj. člen experního týmu při Radě Evropy pro posuzování mezinárodních vzdělávacích projektů a odborný pracovník Národního centra distančního vzdělávání), je vhodný zejména pro pracovníky zodpovídající za realizaci kombinovaného distančního studia.

Blíže informace: Mgr. L. Snáselová, tel. č. 585 631 128, Mgr. I. Hoblíková, tel. č. 585 631 124. Účast nutno potvrdit na e-mail: snaselova@rupnw.upol.cz
-red-

**English is Not Enough: Language
Learning in Europe 2004**

Ve dnech **23.–25. 4. 2004** se uskuteční mezinárodní konference *English is Not Enough: Language Learning in Europe 2004*. Konference si klade za cíl zkoumat dopad výuky anglického jazyka, jenž se v Evropě prosazuje jako lingua franca. Svou účast doposud přislíbili: prof. M. Byram, prof. J. Peprník, prof. B. Seidhofer, prof. T. Shopov, P. Whittaker a prof. H. Widdowson. (Všechny další příspěvky, které se zabývají tématem konference, jsou vítány.)

Mezi dalšími náměty, kterými se konference bude zabývat, jsou: Znemozňuje výuka jazyka jako mezinárodního komunikačního prostředku výuku jazyků z jiných, liberálních a humanistických důvodů? Měla by se ve vzdělávací politice zdůraznit potřeba multilinguálního a jazykové pestrosti? A jakou by taková výuka cizího jazyka měla mít konkrétní podobu? Do jaké míry se současná evropská politika zabývá tématy, které dopad angličtiny jako lingua franca přinášejí? Má výuka angličtiny vliv na to, jakým způsobem se vyučují další cizí jazyky, a které to nejčastěji jsou?

(Další informace na www.instep.cz/eine.)

-red-

Noví profesori a profesorky UP

Mezi 85 novými profesorkami a profesory vysokých škol, kteří byli jmenováni prezidentem ČR na počátku listopadu 2003 (s účinností od 10. 11. 2003), bylo také šest nových profesorů a profesorek UP, a to **prof. PhDr. Marie Sobotková, CSc.** (vedoucí sekce polonistiky Katedry slavistiky FF UP), pro obor dějiny české literatury; **prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.** (vedoucí Katedry teorie a dějin výtvarných umění FF UP), pro obor dějiny výtvarných umění; **prof. RNDr. Karel Lemr, Ph.D.** (Katedra analytické chemie PřF UP), pro obor analytická chemie; **prof. PhDr. Jiří Musil, CSc.** (Katedra křesťanské výchovy CMTF UP), pro obor klinická psychologie; **prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.** (Katedra analytické chemie PřF UP), pro obor analytická chemie; na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity v Brně převzal profesorský dekret **prof. MUDr. Martin Petřek, CSc.** (zástupce přednosty Ústavu imunologie LF UP), pro obor lékařská imunologie. V tomto čísle zahajujeme malý cyklus jejich stručných profilů:

Prof. PhDr. Marie Sobotková, CSc. (1947)

Filozofická fakulta UP, vedoucí sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP.

Obor: česká a polská filologie.

Vědecká a výzkumná specializace: dějiny polské a české literatury, česko-polské literární vztahy.

Prof. M. Sobotková je autorkou (spoluautorkou) 50 vědeckých publikací (v tisku 6), z toho v zahraničí 16. Citovanost: 42 + 3 ISI Web of Science

Významné publikace za posledních pět let:

M. Sobotková: *Současná polská literární věda v Roce Adama Mickiewicze. (Úvahy k 200. výročí autorova narození)*. In: Adam Mickiewicz: Texty a kontexty. Materiály z mezinárodní vědecké konference uskutečněné v Olomouci 24. a 25. listopadu 1998. Vydavatelství UP Olomouc a nakladatelství DANAL 1999. S. 31–39.

M. Sobotková: *Hugo Kołłątaj, významná osobnost polského osvícenství na Moravě a v Čechách v letech 1794–1802*. In: Sborník z mezinárodní vědecké konference Východočeská duchovní a slovesná kultura v 18. století. Rychnov nad Kněžnou 1999. S. 247–259.

M. Sobotková: *Studie z české a polské literatury. (Pět století v historii česko-polských literárních souvislostí)*. Vydavatelství UP, Olomouc 2002, 301 s.

Poslední kongresovou přednášku přednesla prof. M. Sobotková na mezinárodní

konferenci v Krakově (*Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Dzieło i życie K. I. Gałczyńskiego, Akademia Pedagogiczna Kraków, 3. – 5. 12. 2003*) na téma „K. I. Gałczyński w rodowisku czeskim“.

Prof. M. Sobotková vede celkem devět postgraduálních studentů, a to v doktorském studijním oboru Dějiny české literatury pět doktorandů, v oboru Srovnávací slovanská filologie – srovnávací slovanská literární věda, specializace Polská literatura čtyři doktorandy.

Na Filozofické fakultě UP přednáší českou filologii – dějiny starší české literatury, polskou filologii – dějiny polské literatury od nejstarší doby do r. 1945.

-red-, foto -tj-

Prof. RNDr. Karel Lemr, Ph.D. (1963)

Přírodovědecká fakulta UP, Katedra analytické chemie

Obor: analytická chemie.

Vědecká a výzkumná specializace: hmotnostní spektrometrie fyziologicky aktivních látek.

Prof. K. Lemr je autorem (spoluautorem) 48 vědeckých publikací, z toho v zahraničí 35. Citovanost: 94 citací – bez citací spoluautorů práce; celkem citací 139.

Významné publikace z posledních pěti let:

Analysis of metal complex azo dyes by high-performance liquid chromatography/electrospray ionization mass spectrometry and multistage mass spectrometry. Lemr K., Holčápek M., Jandera P., Lyčka A.: *Rapid Commun. Mass Spectrom.* **14**, 1881–1888 (2000).

Atmospheric pressure ionization mass spectrometry of purine and pyrimidine markers of inherited metabolic disorders. Fryčák

P., Hušková R., Adam T., Lemr K.: *J. Mass Spectrom.* **37**, 1242–1248 (2002).

Recognition and Quantification of Binary and Ternary Mixtures of Isomeric Peptides by the Kinetic Method: Metal Ion and Ligand Effects on the Dissociation of Metal-Bound Complexes. Wu L., Lemr K., Aggerholm T., Cooks R. G.: *J. Am. Soc. Mass Spectrom.* **14**, 152–160 (2003).

Poslední kongresová přednáška:

Mass spectrometry of some purine and pyrimidine derivatives. Lemr K., Fryčák P., Adam T., Hušková R., Chmela Z., Veselý J.: 20th Informal meeting on mass spectrometry, Primiero, Italy, 12–16 May, 2002, lecture, abstract M3 – Book of abstracts, p. 13, ISBN 88-86281-69-2.

Prof. K. Lemr vede tři postgraduální studenty v oboru analytická chemie. Přednáší na Přírodovědecké fakultě v oboru analytická chemie (přednášky: separační metody, hmotnostní spektrometrie).

Přednášky na zahraničních univerzitách: Purdue University, Department of Chemistry (West Lafayette, USA) – *Selected applications of mass spectrometry in the analysis of physiologically active compounds* (August 6, 2002); *Electrospray ionization* (October 2, 2002).

University of Vienna, Department of Analytical Chemistry (Vienna, Austria) – *Atmospheric pressure ionization as interface for LC/MS and CE/MS* (July 8, 2003).

-red-, foto -tj-

Problémy analytické filozofie

Docentovi PhDr. Lubomírovi Valentovi, CSc., z Katedry filozofie FF UP vyšla nedávno kniha s názvem **Problémy analytické filozofie**.¹ M. Foret ji ve své recenzi přiřadil do tzv. sekundární literatury (viz Lidové noviny z 8. a 9. 11., Příloha, str. 14).

Co takové označení znamená, pane docente?

Primární literaturou se míní autentické texty filozofů, zatímco výklad těchto textů, komentáře k nim, úvahy o nich, výklad jejich historického kontextu apod. se označují jako literatura sekundární. Má kniha patřit k sekundární literatuře, neboť se v ní pokouším podat výklad první fáze analytické filozofie, tedy z období první poloviny 20. století.

Jak byste charakterizoval analytickou filozofii pro laickou veřejnost? Čím se liší od ostatních filozofických směrů?

Termín analytická filozofie neoznačuje nějaký konkrétní filozofický směr. Jde tu o vystižení určité tendence, která se prosadila do filozofie od přelomu 19. a 20. století. Je spojena s úsilím překonat tradiční představu filozofie jako tvorby velkých systémů, většinou na základě čistě racionální spekulace. Snaží se dát filozofii takovou podobu, která by ji spojila s tendencemi moderní vědy. Proto také první fáze analytické filozofie je charakterizována silnou kritikou metafyziky² a uznáním vědy jako jediného způsobu poznání skutečnosti. Od 2. poloviny 20. století však někteří filozofové hovoří i o možnosti „analytické metafyziky“. Z mé stručné charakteristiky tedy vyplývá, že pod hlavičku „analytická filozofie“ lze zařadit různé „směry“ či „ismy“.

Můžete to konkretizovat?

V knize se zmiňuji především o cambridžském novorealismu, o vídeňském novopozitivismu, o raném Wittgensteinovi a o polské Lvovsko-varšavské škole. Všechny se vyznačují přesvědčením, že filozofie se sice nemůže stát vědou a nemůže ji ani suplovat, ani doplňovat, ale může se stát něčím, co je

z hlediska poznání důvěryhodné a co je tedy součástí vědění v širším slova smyslu.

Co je předmětem analytické filozofie a co jejím cílem? Jakých metod používá?

To je důležitá otázka. Jestliže filozofie není chápána na úrovni empirických nebo formálních věd a je-li těmito vědami vyčerpán celý rozsah poznání skutečnosti, co potom zbývá filozofii? Odpověď na tuto otázku vedla některé filozofy první poloviny 20. století k naprosto negativistickému vztahu k filozofii. S touto negací filozofie se však současně objevily její nové možnosti. Někteří autoři mluvili o obratu k filozofii. Myslím si, že jejich závěr je oprávněný. Naděje těchto filozofů, že lze dělat filozofii exaktnějším způsobem než dřív, se opírá o přesvědčení, že analytická filozofie disponuje metodou, která takovéto „nové“ filozofování umožňuje. A touto metodou má být logická a sémantická analýza jazyka. Předmětem této analýzy totiž nemůže být sama skutečnost, protože ta je předmětem empirických věd, jako je např. chemie, fyzika či biologie. Předmětem analytické filozofie je to, jak je poznání skutečnosti vyjádřeno – tedy jazyk, a to v celém svém rozpětí: od přirozeného jazyka až po specifické jazyky vědecké a formalizované.

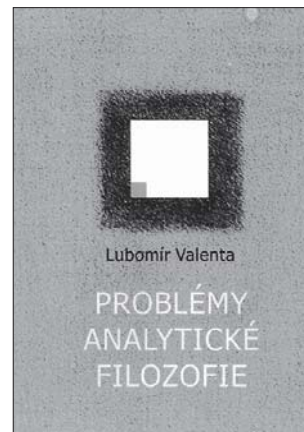
Můžete uvést nějaký příklad?

Jednoduchým příkladem může být klasický filozofický problém pravdy. Místo aby analyt. filozof si položil otázku „Co je pravda“, ptá se oprávněněji „Kdy o něčem mohu říci, že je pravdivé?“. Toto něco, co může být pravdivé, je pro něj věta (výrok, výpověď apod.) a může se proto ptát dále „Jaké vlastnosti musejí mít složky věty (slova, termíny), aby věta mohla být pravdivá?“. Např. je věta „Hans Castorp naslouchal diskusím svých přátel“ pravdivá nebo nepravdivá, když vím, že Hans Castorp je fiktivní postava? Nebo je pravdivá v určitém oboru (při četbě románu T. Manna)? Odpověď na podobné otázky je nepochybně filozofická a závisí na filozofickém postoji (i v rámci analytické filozofie). Jakou realitu mohou při-

soudit fiktivním jménům? A může být věta s fiktivním jménem pravdivá?

A co lingvistika?

Její předmětem je empirické zkoumání jazyka, nikoliv podmínky, které musí jazyk splňovat, aby mohl být adekvátním jazykem poznání. První fáze analytické filozofie byla ovládána představou, že přirozený jazyk je nedokonalým nástrojem pro poznání skutečnosti. Musí být proto podroben analýze, která zjistí či objeví jeho dokonalou hloubkovou strukturu. Tím se rozumí logická struktura jazyka. Takový přístup ovšem otevírá mnoho otázek: vztah jazyka a logiky, jazyka a skutečnosti,

otázky struktury jazyka především vědeckého, problém významu vysoce abstraktních termínů a s tím pak související otázky platnosti výpovědí různého druhu, např. problém verifikace empirických výpovědí, platnost výpovědí v logice či matematice. Tento okruh problematiky vedl v první polovině 20. století ke vzniku nové disciplíny – filozofie vědy, která je na hranici mezi vědou a filozofií. Lze tedy říci, že tématem první fáze analytické filozofie byla logická analýza jazyka, především jazyka vědy.

Co bylo dále?

Asi od padesátých let minulého století se začíná situace měnit, protože se objevily problémy se samotným pojmem zkušenosti a další problémy souvisely s omezením analýzy na analýzu logickou. Filozofové si v daleko větší míře uvědomili význam přirozeného jazyka pro odpovědi na tradiční filozofické otázky. Příznačné je např. přesvědčení analytického filozofa D. Davidsona, že „v jazyce sdílíme obraz světa, který ve velkém množství svých rysů musí být pravdivý“. Studium obecné struktury jazyka však není již pouhým překladem výrazů přirozeného jazyka do logického jazyka, ale zavádí i různé formy významových analýz. Ale i v takovém případě je filozofie konkrétní analýzou často partikulárních otázek – např. jaké jsou podmínky toho, abychom mohli o nějaké větě říci, že je pravdivá. Současný americký filozof N. Goodman trefně mluví o „spot analysis“.

Komu je vaše kniha určena? Nechystáte její pokračování?

Moje kniha předpokládá alespoň základní znalosti filozofie. Je určena především studentům filozofie jako úvod do problematiky a způsobu myšlení analytické filozofie. Může ale zajímat všechny, kdo se chtějí seznámit s jedním z nejvýznamnějších trendů současné filozofie. Kniha je míněna jako historický úvod do analytické filozofické strategie. A z toho vyplývá, že by měla mít pokračování, protože bez druhé části by byla neúplná.

S doc. L. Valentou rozmouval

M. Hejtmánek.

Poznámky:

¹ Valenta L.: *Problémy analytické filozofie. Historický úvod. Počátky a první období (od Fregy po Camapa)*. Nakladatelství Olomouc, 2003, 220 stran. ISBN 80-7182-150-0.

² Metafyzika se zabývá tím, co je smyslově nepřístupné.

O ČEM SE MLUVÍ

Evaluace výuky studentů na Lékařské fakultě UP

Již pátým rokem probíhá na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci vnitřní evaluace ústavů a klinik. Vedení fakulty pro tento účel zhotovilo standardní dotazník, ve kterém se studenti všech studijních oborů včetně anglicky hovořících studentů v 25 otázkách vyjadřují ke kvalitě výuky, přístupu vyučujících, vybavení pracovišť atd. Student odpovídá přidělením známky v pětibodové stupnici. Postupem času přistoupila některá pracoviště k vydávání vlastních dotazníků, které mají pro jednotlivý ústav/kliniku větší vypovídající hodnotu. Položky dotazníku jsou koncipovány jako strukturované s možností volných odpovědí.

Přednostové ústavů a klinik na konci každého akademického roku předkládají vedení fakulty výsledky hodnocení výuky studenty ve formě zprávy komentující dosažené číselné údaje. Je nutno, bohužel, podotknout, že ne všechny tak učiní v řádném termínu.

Studenti se k výuce vyjadřují anonymně a vždy po skončení příslušné etapy výuky. Vedení fakulty následně zpracovává závěrečnou zprávu, která je uveřejněna na webových stránkách fakulty. Vyplněné dotazníky a jejich výsledky jsou archivovány příslušnými pracovišti. Navrátlost dotazníků se každým rokem zvyšuje (v rozmezí 85–90 %) a vypovídá o větším zájmu studentů vyjadřovat se k dění na fakultě. Přes řadu kritických připomínek ve většině dotazníků převládá pozitivní hodnocení celkové úrovně výuky. Ovšem pouhá čtvrtina dotazovaných studentů využívá možnost rozvinout své odpovědi a hodnotitelům nabídnout svůj vlastní komentář, ať už kritický či jiný.

Negativní komentáře se nejčastěji týkají kvality, aktuálnosti a dostupnosti studijní literatury. Hlavně v řadách anglických studentů sílí volání po adekvátní literatuře. Ve většině samostatně formulovaných komentářů je negativně hodnoceno – a to ze stran studentů i učitelů – stále se zvyšující počet studentů ve skupinách, kteří takto již objektivně nemožnou získat dostatečně praktické dovednosti. Přetrvává nespokojenost studentů s nedostatečnými nebo žádnými společenskými prostory na mnoha klinikách.

Je nutno podotknout, že část ústavů/klinik deklarovala možnou zkrácenost získaných údajů a samy poukazují na některé své nedostatky. Vedení většiny pracovišť pravidelně jedná o výsledcích vnitřní evaluace a na svých poradách učitelé diskutují o možných opatřeních.

V říjnu roku 2002 poprvé došlo k takzvané evaluaci evaluace. Na projektu spolupracoval Spolek mediků s vedením Lékařské fakulty UP. Skupina studentů svým dotazníkem oslovila jak zástupce ústavů a klinik, tak samotné studenty. Cílem studentů bylo analyzovat způsob evaluace výuky na fakultě. Ve své práci tvůrci použili následující metod: literární rešerše, analýzu dokumentů a norem vydaných UP a LF UP, analýzu „standardního“ dotazníku, analýzu metody zpracování dotazníků, kombinované interview a analýzu modelů používaných na školách z programu Erasmus-Socrates. Studenti sami prezentovali výsledky svého projektu na několika mezinárodních studentských konferencích.

MUDr. I. Oborná, Ph.D., proděkan LF UP

Centrum pro inovaci a transfer technologií UP informuje: Strukturální fondy EU

Strukturální a regionální politika zaujímá jedno z dominantních postavení v rámci celkové hospodářské politiky EU. Již článek 130a Smlouvy říká, že na podporu svého celkového harmonického rozvoje EU rozvíjí a sleduje činnost, která vede k posilování hospodářské a sociální soudržnosti v rámci všech 15 zemí EU. Usilí je zaměřeno především na snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony EU, což v praxi znamená, že je podporován rozvoj nejvíce znevýhodněných regionů (nízká zalidněnost, odlehle kraje, vysoká nezaměstnanost, špatná infrastruktura apod.), ostrovů a venkovských oblastí členských zemí.

Nástroji strukturální politiky EU jsou tyto fondy:

- **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)** – podporuje investice do výroby vedoucí ke tvorbě nových pracovních míst, investice do infrastruktury, do vzdělání a zdraví, rozvoje místního potenciálu, rozvoje MSP, VaV, investice zaměřené na životní prostředí;
- **Evropský sociální fond (ESF)** – podporuje integraci nezaměstnaných a osob dlouhodobě nezaměstnaných, rychlejší zapojení mladých lidí do pracovního procesu, adaptaci pracovníků na průmyslové změny, uplatňování stejných příležitostí na trhu práce, stabilizaci a další růst zaměstnanosti, lidské zdroje ve výzkumu a vývoji a další zkvalitnění vzdělávání a kvalifikace;
- **Evropský zemědělský usměrňovací a záruční fond (EAGGF)** – zaměřen na podporu zemědělství v horských a podhorských oblastech, napomáhá mladým farmářům, ustavení producentůvých asociací, optimalizaci struktury a kvality zemědělské produkce, rozvoji venkovské infrastruktury apod.;
- **Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG)**.

Vedle Strukturálních fondů existuje od roku 1993 **Kohezní fond** (Fond soudržnosti). Poskytuje prostředky těm členským zemím, které nedosahují 90 % průměrné úrovně HDP na obyvatele EU a zároveň usilují o splnění maastrichtských kritérií vstupu do Hospodářské a měnové unie. Tato kritéria jsou přísná zejména v oblastech deficitu státních financí a velikosti státního dluhu, proto EU pomáhá prostřednictvím *Kohezního fondu* financovat těmto zemím investice s dlouhým obdobím návratnosti, tj. výstavbu infrastruktury a ekologická opatření. V současné době je pomoc z *Kohezního fondu* poskytována Recku, Portugalsku, Španělsku a Irsku.

Strukturální politika a využívání Strukturálních fondů vychází z pěti základních principů:

1. princip koncentrace

- jde o koncentraci úsilí, tj. prostředky jsou využívány pouze k realizaci projektů podle předem stanovených cílů;
- prostředky jsou navíc nacíleny do regionů s největšími problémy a jsou přidělovány na projekty maximálně napomáhající řešení těchto problémů;

2. princip partnerství

- na základě tohoto principu dochází k navázání velmi úzké spolupráce mezi orgány na všech úrovních (tj. mezi Evropskou komisí, orgány na národní, regionální a místní úrovni, jednotlivými podniky a osobami), které společně rozhodují o alokaci finančních prostředků z fondů;

3. princip programování

- prostředky fondů jsou programově vkládány do víceletých a víceoborových programů, jejichž vypracováním jsou pověřeny vlády jednotlivých členských zemí;
- při udělování prostředků je důraz kladen na co možná nejkompaktnější přístup k řešení problémového regionu;

4. princip adicionality (doplňkovosti)

- prostředky fondů mají pouze doplňovat investice vynakládané jednotlivými členskými státy, tj. nesmí docházet k snižování investičních výdajů ze státního rozpočtu členského státu do určených problémových oblastí;

5. princip monitorování a vyhodnocování

- před schválením konkrétního projektu musí být podrobně vyhodnoceny jeho dopady, velký důraz se klade také na průběžné monitorování realizace a následně zhodnocení skutečných přínosů projektu.

YDAVATELSTVÍ UP

Lednová produkce

Fakulta tělesné kultury

- Hodaň, B.: *Sokolství a současnost*. 1. vyd., 196 s.
 Kolisko, P.: *Integrační přístupy v prevenci vadného držení těla a poruch páteře u dětí školního věku*. 1. vyd., 82 s.
 Tomajko, D.: *Těloolomouc 2003*. Sborník referátů z 5. pracovního setkání tělovýchovných pedagogů. 1. vyd., 144 s.

Filozofická fakulta

- Boková, H., Spáčilová, L.: *Stručný raně novohorněmecký glosář*. K pramenům z českých zemí. (Kurzes frühneuhochochdeutsches Glossar). 1. vyd., 538 s.
 Lotko, E.: *Slovník lingvistických terminů pro filology*. 3. nezm. vyd., 130 s.
 Engelbrecht, W. (hl. red.): *AUPO. Philologica 81–2003. Neerlandica II*. 1. vyd. 244 s.
 Knittlová, D.: *K teorii i praxi překladu*. 216 s., dotisk 2. vyd.
 Vysloužilová, E., Machalová, M.: *Cvičebnice překladu pro rusisty II. Cestovní ruch – Turistika*. 1. vyd., 276 s.

Lékařská fakulta

- Zábranský, T.: *Drogová epidemiologie*. 1. vyd., 96 s.

Pedagogická fakulta

- Hornová, L.: *Referenční slovník gramatických termínů*. 1. vyd., 88 s.

- Musilová, M.: *Případová studie jako součást pedagogické praxe*. 2. vyd., ve VUP 1. vyd., 44 s.
 Krobotová, M.: *O češtině pro doktorandy*. 1. vyd., 52 s.
 Valenta, M. a kol.: *Přehled speciální pedagogiky a školská integrace*. 1. vyd., 324 s.
 Chrástka, M.: *Úvod do výzkumu v pedagogice. Základy kvantitativně orientovaného výzkumu*. 1. vyd., 202 s.

Právnická fakulta

- Kličová, R.: *Verfassungsrecht der deutschsprachigen Länder*. 1. vyd., 84 s.

Přírodovědecká fakulta

- Měkotová, J., Štěrba, O.: *Říční krajina*. Sborník z konference. 1. vyd., 236 s.

Středisko distančního vzdělávání

- Eger, L., Bartoňková, H.: *Studijní texty v distančním vzdělávání*. 1. vyd., 64 s.
 Průcha, J.: *Akreditace v distančním vzdělávání*. 1. vyd., 60 s.
 Klimentová, E.: *Sociální politika I*. 2. vyd., 82 s.
 Novák, J.: *Stát a právo*. 1. vyd., 72 s.

Vydavatelství UP

- Szymanek, K.: *Umění argumentace*. Terminologický slovník. 1. české vyd., 396 s.

Cíle regionální a strukturální politiky EU pro období 2000 – 2006

Cíl 1: prosazování rozvoje a strukturálního přizpůsobení regionů, jejichž rozvoj zaostává

Regiony, na něž se vztahuje cíl č. 1, budou ty regiony, jež odpovídají úrovni II *Nomenklatury územních statistických jednotek* (NUSJ, úroveň II), jejichž HDP na obyvatele, měřený paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů za Společenství za poslední tři léta, je menší než 75 % průměru Společenství.

Cíl 2: podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům

Regiony, na něž se vztahuje cíl č. 2, budou ty regiony, jež čelí strukturálním problémům, jejichž společensko-hospodářská přeměna má být podporována. Sem budou patřit zejména oblasti, jež procházejí sociálně-ekonomickými změnami v průmyslu a službách, upadající venkovské oblasti, městské oblasti v obtížích a ochablé oblasti závislé na rybolovu.

Cíl 3: podpora přizpůsobování a modernizace politiky a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti, nadále zde nazývané „cíl č. 3“

Do financování podle nového souhrnného, horizontálního *Cíle 3*, zaměřeného na lidské zdroje, budou začleněny ty regiony, které se potýkají s velkými problémy na trhu práce a s nezaměstnaností. Cílem je napomáhat adaptovat a modernizovat systém zaměstnanosti, vzdělávání, odborného výcviku a vzdělávacích programů.

Horizontální politiky EU

Účast hospodářských subjektů v programech podporovaných ze strukturálních fondů (SF) je podmíněna respektováním a dodržováním horizontálních politik EU, jako jsou:

- **zajištění udržitelného rozvoje;**
- **dodržování podmínek ochrany životního prostředí;**
- **podpora rozvoje rovných příležitostí mezi muži a ženami;**
- **podpora informační společnosti.**

Kromě podpor vázaných na iniciativu členských států (prostředky jsou přidělovány na základě *Národních rozvojových plánů*, které jsou dále rozpracovány na *Operační programy*) existují takzvané *Iniciativy společenství*, které se mění pro každé programovací období.

Iniciativy společenství:

- **INTERREG III** – podporuje přeshraniční (A), nadnárodní (B, územní plánování) a meziregionální (C) spolupráci – s cílem stimulovat harmonické a vyvážené regionální plánování a rozvoj celého území EU (financována z ERDF);
- **URBAN II** – podporuje hospodářskou a sociální obnovu měst a městských oblastí v krizi s cílem podporovat udržitelný rozvoj měst (financována z ERDF);
- **EQUAL** – směřuje k podpoře nadnárodní spolupráce s cílem podporovat nové nástroje v boji proti všem typům diskriminace a nerovnosti na trhu práce, se speciální pozorností věnovanou integraci žadatelů o azyl (financována z ESF);
- **LEADER+** – má za úkol podporovat rozvoj venkova prostřednictvím iniciativ vyvinutých místními akčními skupinami (financována z EAGGF – podpůrná sekce).

Mgr. G. Pokorná, CITT UP

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /XV/

„Už jde,“ pokývl Berka hlavou a ukázal rukou směrem, odkud nejspíš zaslechli Heimannovo suché zakašláni. A opravdu někdo krátce nato zaklepal na Berkovy dveře a Heimann vstoupil do místnosti dřív, než Berka stačil na klepání zareagovat.

„Zdravím, Aloisi. A, je tady taky náš pan Streit.“

„Jak vidíte, pane Heimanne. Dobrý den,“ pozdravil Streit a lehce se nadvzděl z křesla.

„Ahoj, Jochene. No tak, posad se,“ Berka ukázal na jediné volné křeslo.

„Děkuju,“ Heimann si mlčky sedl. Berkův formální tón jej znepokojil a kromě toho mu bylo dost nepřijemné, že tam byl i Streit, ten rádo by Holmes.

„Máme problém, Jochene. A doufáme, že nám s ním budeš moci pomoci.“

„Ano?“

„Na katedře asi někdo zpronevěřil peníze,“ pokračoval Berka s těžkým srdcem. „Přesněji řečeno z grantu ministerstva školství pro naše Pracoviště.“

„A ten někdo mám být jako já, jo?“ vykřikl Heimann, „to snad není pravda, co si o mě vůbec myslíš? To je určitě nápad tady toho detektivka.“

„Proč se tak rozčilujete, pane Heimanne,“ zeptal se Streit a urážku ponechal bez povšimnutí, „pan profesor Berka vám přece jen položil otázku.“

„Tak otázku. Podle mě mi Alois právě předhodil podvod. Aloisi, prosím tě, co to má znamenat?“

„Prosím tě, Jochene, uklidni se.“

„To se lehce řekne.“

„Víš přece, že jako odborníka a kolegy si tě velice vážím,“ pokračoval Berka odhodlaně. Heimannova nečekaně prudká reakce mu potvrdila Streitovo podezření, „ale kolega Streit má naprostou pravdu. Jen jsem ti řekl o jakémsi neurčitěm podezření.“

„Tak to je teda vrchol,“ přerušil ho Heimann, „člověče, Aloisi, ten Streit tě úplně popletl!“

„Pane doktore Heimanne,“ Streit se rozhodl, že záutočí, „máte pravdu. To já jsem uvědomil pana profesora Berku o tom, že někdo na katedře zpronevěřil peníze. A sice vy. Našel jsem všechny vaše účty a jsou falešné. Teď máme dvě možnosti. Buď budete rozumný a řeknete nám pravdu, nebo předáme naše materiály policii.“

Jochen Heimann se sesunul v křesle.

„Já jsem ty peníze potřeboval. Mám rodinu a dvě malé děti,“ hlesl na svou obranu. A najednou hystericky: „Víte vy vůbec, kolik tady akademik vydělává, pane (Pokračování příště.)“

„Bylo by možné, že se o případ Mayerling zajímal také Hermann? Prošel jsem předtím zběžně Hermannovy soubory,“ Robert ukázal na štos papírů. „A některé texty se k tomuto tématu mohou vztahovat.“

„Přínejmenším by to vysvětlovalo jeho hluboké znalosti těchto reálií. Na jedné straně je to vlastně překvapující, protože to není samozřejmě žádné literárněvědné téma v pravém slova smyslu. Na druhé straně je německy psaná moravská literatura skutečně pochopitelná jen v tomto kontextu.“

„Uplně tomu nerozumím,“ přiznal Streit.

„Jak jsem předtím řekl,“ vysvětloval Berka, „byl František Josef roku 1848 korunován v Olomouci.“

„Ano, a dál?“

„Tak tedy. Rok 1898 je úmrtím rokem Alžběty. Oslavu kulatého výročí nástupu na trůn tedy musel sám císař odřeknout. Roku 1948 se oslava nekonala ze známých politických důvodů. Teprve teď, loňský prosinec, jsme mohli poprvé slavit v Olomouci kulaté výročí této události. U příležitosti 150. výročí se konala velká historická konference. Ano, nejen historikové, mnoho vědců využilo této příležitosti. Hermann tu už tehdy byl.“

„Chápu. Myslíte si, že se Hermann proto intenzivněji zabýval historií habsburského rodu?“

„To by se mi zdálo přijatelné. Jak sám nejlépe víte, byl Hermann Rosenbaum vzdělaný člověk s všestrannými zájmy.“

„Bez pochyb,“ potvrdil Robert, který si Hermannův možný zájem nemohl stále zcela vysvětlit. Vůbec totiž nevěděl, že by se Hermann skutečně zabýval Rudolfem.

***

„Jak to vypadá?“ Berka zamával na číšníka.

„Půjdeme domů?“

„Ještě něco mám,“ odvětil ihned Streit.

„A sice?“

Robert vyprávěl Berkovi o svém a Pavlově objevu. Berka jej bez řeči sledoval.

„Nevím, zda doktor Heimann zpronevěřil peníze, ovšem to se musí vysvětlit.“ „Samozřejmě. Zítra dopoledne v deset hodin se s Jochenem Heimannem tak jako tak setkám. Když přijдете také, vyjasníme si to. Na devátou hodinu je ostatně hlášena policie. Kdybyste přišel o něco dříve?“

„Samozřejmě.“

„Ale jsem si jist, že to vše je jen nedorozumění,“ pronesl pochmurně Berka.

„V to doufám také. Skutečně.“

60

57

OHLÉDNUTÍ

Tečka za olomouckým působením Ludvíka Kundery?

V zimním semestru 2003/04 ukončil na FFUP více než desetileté externí působení prof. Ludvíka Kundera, mezinárodně uznávaná osobnost v uměleckém překladu, nositel našich a německých překladatelských cen, básník, prozaik, dramatik, publicista, redaktor, na konci 60. let hlavní dramaturg činohry Státního divadla v Brně, literární a výtvarný kritik, autor nesčetných uměnovědných a literárněvědných studií, znalec dadaismu a ex-

Z cyklu Moře / 1998

pressionismu a v neposlední řadě také výtvarný umělec, jehož díla, založená na principu koláže a dekalku, byla vystavována u nás i v zahraničí. Že L. Kundera nelení ani po své osmdesátce, o tom svědčí nedávno vydaná objemná halasovská monografie a poutavá kniha o čaji Piju čaj. Jsou tu však už další dvě nové publikace: z rakouského Edition Thantäuser byl vyslán na knižní trh německý překlad Kunderovy sbírky básní Vzpomínky na města kde jsem nikdy nebyl (Erinnerungen an Städten wo ich niemals war) a v pražském nakladatelství Havran vyšla v Kunderově překladu do češtiny sbírka veršů významného německého lyrika Wulfa Kirstena Od-kudkam (Woherwohin).

L. Kundera začal přednášet na Katedře věd o umění FF UP už v roce 1991, střídavě pak učil na Katedře teorie a dějin dramatických umění a na Katedře germanistiky. Olomouc mu už na začátku zřejmě přirostla k srdci, tvrdil, že tu je lepší atmosféra než na fakultě v Brně a že tu jsou i zvidavější studenti. Kunderova odborná témata byla pro posluchače podněcující nejen v tom, že vybočovala z běžné vyučovací praxe soustředěné hlavně na kvantitativní

kumulaci poznatků, ale i tím, že byla spojena s osobním prožitkem. Autory, o kterých přednášel, většinou také překládal, psal o nich erudované studie a s mnohými se přímo znal, např. s dadaistou Francísem Picabíem, s legendou expresionistické poezie Hansem Arpem, s nositelem Nobelovy ceny Heinrichem Böblem, Petrem Huchelem a dalšími. Kunderovy přednášky byly oblíbené zřejmě i proto, že fakta o uměleckých osobnostech byla prokládána množstvím přítažlivých detailů a osobních svědectví; studenti tak byli nenásilně vtahováni i do těch nejsložitějších problémů a mnozí právě zásluhou této výuky začali svůj obor vidět v členitější perspektivě.

Z úvodní etapy Kunderova působení na FF UP vyšel v roce 1996 ve Vydavatelství UP soubor jeho

vybraných kapitol z dějin německé poezie 20. století s názvem Vůně soli. Další svazek Kunderových přednáškových témat vyjde v nejbližší době před Katedry germanistiky formou skript rovněž ve Vydavatelství UP. S autorovými zasvěcenými vstupy do německé literatury se tak budou moci seznámit i studenti (a nejen studenti), kteří neměli možnost samotné přednášky navštěvovat. Těžko ovšem věřit, že by tato skripta byla definitivní tečkou za Kunderovými cestami do Olomouce. L. Kundera tu totiž navázal i trvalé přátelské kontakty, v Olomouci představil čtenářské obci několik svých nových knih a nedávno byl vyzván výtvarníky sdruženými v Klubu konkretistů 2, aby s nimi vystavoval své obrazy. Takže – jaképak loučení s Olomouci?

-fv-

Diskuse, názory, ohlasy

„Spolek neinformovaných studentů“ - reakce na rozhovor s p. Prudkým

Týden neklidu, jenž připravuje několik desítek studentů a pedagogů UP již více než dva měsíce, není stávkou, má dokonce ke stávce velmi daleko. Jde o kulturní, informační a protestní aktivitu plánovanou na přelom března a dubna, jejíž cílem je upozornit na neřešenou situaci na vysokých školách. Akce probíhá ve spolupráci se Studentskou komorou Rady vysokých škol a Vysokoškolským odborovým svazem (obě instituce na svých celorepublikových zasedáních akci plně podpořily), podporuje ji předseda České konference rektorů prof. Ivan Wilhelm i předseda Rady vysokých škol doc. František Ježek.

Už nyní se přípravy účastní i jiné univerzity (Ostrava, Praha, Ústí nad Labem, Brno, Plzeň), kde se bude Týden neklidu konat rovněž. K doplňkovým akcím bude patřit například natáčení televizního pořadu Na hraně, jenž bude členěně věnován situaci vysokého školství, či rozsáhlá diskuse chystaná agenturou Agora Central Europe.

Je mrzuté, že si pan Prudký tyto informace neopatřil, ačkoli jsme Spolek studentů oslovili. Z jeho odpovědi bohužel vyplývá, že Týden neklidu není jedinou věcí, o níž se dosud dostatečně neinformoval (pan Prudký si paradoxně stěžuje na nedostatečnou informovanost na UP). Podobně je tomu s evaluacemi, jedním akademického senátu, změnou ubytovacích a stravovacích pravidel.

Informovanost by v případě studentské organizace, která už podle svého názvu má zahrnovat zájmy všech studentů UP, měla vyplývat z aktivní komunikace a ne pouze z pasivního přijímání informací druhého a třetího řádu a šíření domněnek a nesmyslů. Přitom by stačilo občas přečíst alespoň běžný denní tisk. Doufáme, že se Spolek studentů napříště neomezí na negaci spontánních studentských aktivit a bude zájmy studentů zastupovat i jinak, než jen pořádáním Majáles.

Za organizátory Týdne neklidu

P. Bednařík a L. Trávníčková

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /XV/

Důvěrná a příjemná nálada večera zmizela. Berka zaplatil a oba profesori se rozloučili.

* * *

Poté, co si lehl do postele, sáhl Robert ještě po papírech s Hermannovými soubory. Viděl, že se jeho domněnka potvrdila. Zdálo se, že největší část textů tvoří Rudolfovy dopisy a deníkové poznámky, vztahující se více či méně přímo k jeho posledním dnům. Moudrý z toho však opravdu nebyl.

Streit nakonec nad papíry usnul.

Čtvrtek

Ráno kolem deváté hodiny se Streit vydal na univerzitu, ovšem ne pěšky jako předešlé dny, ale tramvají. Zaprvé spěchal, protože přeslechl budík a probudil ho teprve hluk popelářského auta pod okny, a zadruhé se chtěl taky jednou svést tou starobylou rachotící tramvají, která vždy při zavírání dveří vydávala melodii jako z večerníčky. Zjistil ovšem, že jízdou tramvají kolem deváté hodiny spolu s davem lidí spěchajících do školy a do práce byla všim možným kromě potěšení. Tramvaj vlastně ani nebyla plnější než ta, co ho ve Freiburgu vozila ten kousek ze Stühlingeru k univerzitě, jenže dneska ještě neměl ani kafe, tak byl nějak mrzutější. Aby se sebral, dopřál si ve spěchu jedno na rohu náměstíčka, kde vystupoval.

* * *

Pak se Streit vydal přes náměstí kolem stojícího policejního vozu ke katedře germanistiky. Na chodbě nikoho nepotkal, a tak zaklepal na Berkovy dveře.

„Á pan Streit, pojdte klidně dál a posaďte se. Mohu vám nabídnout kávu nebo čaj?“ pohlédl na něj Berka od stolu.

„Ne ne, děkuju, právě jsem jednu měl,“ odpověděl Robert a sedl si do křesla naproti Berkovi, „už jste mluvil s policií?“

„Ano, právě před chvílí. Teď jsou v počítačové místnosti, ale říkali, že se u mě po výslechu stavi.“

„Nějaké novinky?“ zeptal se Streit netrpělivě.

„Inu, nejdůležitějším faktem je, že Eva sebevraždu nespáchala. Byla uskrčena a pak teprve pověšena. To tvrdí lékaři. Takže zranění na jejím krku byla jiné povahy, než se zprvu zdálo.“

„To jsem čekal,“ zamumlal si pro sebe Robert.

„Prosim?“

„Nic, nic, pokračujte, prosím.“

„Policie vyslyšela Jochena Heimanna,“ řekl Berka částečně tázavě, částečně jako výtku.

„Proč dr. Heimanna? Vy jste řekl policii o tom, co jsem našel?“

„Jistěže ne, nejprve si o tom samozřejmě promluvim s Jochenem.“

„Nic jiného jsem neočekával, ale proč se tedy policie o Jochena tak zajímá?“ vyzpíchal se Streit dál a ještě než dokončil otázku, už zvonil telefon.

„Jochen taky nemá na úterní večer alibi,“ Berka se podíval na hodinky, „to bude moje žena, prosím vás, omluvte mě na chvíli,“ a zvedl sluchátko. „Ano, prosím... Ano, Růženko, to jsem já...“

Mezitím co Berka mluvil se svou paní, opřel se Robert do křesla a dal si ruce za hlavu. Pozoroval bílý strop místnosti a přemýšlel. Že by snad policie sama přišla na zfalšované účty? V případě, že by vrahem byl opravdu Jochen, musel by Hermann o těch finančních podvodech vědět. A stejně tak Eva, která se o tom dokonce mohla dozvědět od Hermannova smrti Jochena vydírala, a proto musela zemřít. Takové vysvětlení bylo možné, ovšem stále nechtěl věřit, že by ten soubor našel právě Hermann, pro nějž byl počítač jen psacím strojem s obrazovkou.

„Pane kolego, pane kolego!“ vytrhl ho Berka z přemýšlení. „Policie už je tady.“ V místnosti už opravdu čekali dva policisté. Ten starší byl Pytlík, toho Robert poznal, a ten mladší mu byl představen jako Pytlíkův asistent Marek Ryšavý.

Robertovi potvrdili, že hlavním podezřelým byl vždy Heimann, ale ještě na něj nebyl vydán zatykač. Na otázku, jaké jsou důvody jeho podezření, uvedl Pytlík na něj, že mu na oba večery chybí alibi. O možnosti zpronevěry peněz se nezmiňoval a Robert nechtěl předbíhat společnému rozhovoru s Heimannem.

„Skoro jako v televizi,“ pomyslel si Streit, „z těch chláčků člověk nic nedostane.“ Aspoň jedno bylo jisté, Eva nespáchala sebevraždu.

„Velmi nás těšilo, doufám, že nás budete informovat o nových událostech,“ loučil se Berka s oběma policisty a podal jim ruku.

„Těšilo mě,“ rozloučil se Pytlík hned po svém kolegovi i se Streitem.

* * *

„Bude deset,“ podotkl Berka skličeně a přerušil tak krátké mlčení, které po odchodu policistů v místnosti nastalo.

„Třeba je to jen nějaký omyl,“ pokoušel se ho Streit utěšit. Bylo mu naprosto jasné, jak nepřijemný bude pro Berku rozhovor s Heimannem. A tím spíš, když ho teď policie podezírala. „To se musí vysvětlit. Co kdybyste Heimannovi řekl přímo o našem podezření, že někdo z katedry zpronevěřil peníze?“

58

59

Fejeton

Já to možná nebyl

Zpráva z Internetu: V americkém státě Utah soudní orgány organizují nábor členů popravčí čtyry pro dvě nejbližší plánované popravy zastřelením. Utah je stát, ve kterém má odsouzený k smrti právo vybrat si ze dvou způsobů popravy; zastřelení je jedním z nich. Popravčí četa má pět členů, z nichž čtyři mají své pušky nabitě ostrými náboji, zatímco puška pátého střelce je nabitá slepým nábojem. Odsouzený sedí při popravě na židli, s terčem v místě srdce.

Nehodlám diskutovat na téma oprávněnosti usmrcení člověka, který předtím usmrtil jiné. Takových diskusí se už vedlo mnoho, nevedly k ničemu a k ničemu jistě nepovedou ani v budoucnu. Není to problém právnícký, je to problém spravedlnosti. Ta se, bohužel, nedá vypočítat ani logicky vyvodit. Myslím, že k hlediskům, ke kterým by se přitom mělo přihlídnout, patří nutnost chránit funkčnost lidské společnosti – a bránit tomu, aby neskončila v totální anarchii a nerozpadla se ještě dřív, než by se rozpadla svou vlastní přirozenou neschopností.

Zajímá mne okolnost onoho pátého, slepého náboje. Zajímá mne, jak se asi změnila povaha popravčí čtyry, který ví, že do jeho jedné vstoupí v příští chvíli Náhoda, aby rozhodla, zdali on zabije člověka. Člověka, jehož vina (velká vina) byla prokázána (tak, jak jsou lidské soudy schopny vinu člověka prokázat). Je možné, že ten střelec o tom přemýšlet moc nebude. I takoví jsme. Možná o tom přemýšlet bude – a právě vědomí, že jeho puška bude možná nabitá slepě, posunulo jeho rozhodnutí od odmítavého NE k souhlasnému ANO. Já to možná nebudu.

Možnost zabít či nezabít je pro člena popravčí čtyry kvantifikována šancí (odds) 4 : 1 nebo pravděpodobností 0,8 a jejím doplněním 0,2. Psycholog by mohl formulovat otázku Jak by se projevil na změně rozhodnutí potenciálního střelce posun pravděpodobnosti

Nezabít od poměrně nízké hodnoty 0,2 směrem k hodnotám vyšším? Odpověď na tuhle otázku by se dala celkem snadno zkoumat experimentálně (samozřejmě bez onoho střelení do lidského terče). Trochu to připomíná mou oblíbenou (samozřejmě jenom virtuální) hru na měření charakteru politika. A tahle hra je zase analogií měření, kolik dokáže člověk vyskočit do výšky. V tom posledním případě se nastaví laťka do dané výšky – a závodník ji buď přeskóčí, nebo nepřeskóčí. V tom předchozím případě je politikovi nabídnut úplatek v dané hodnotě (nemusí jít jenom o peníze) – který on rozhořčeně odmítne anebo s potěšením vezme. Ta hra může mít celou řadu kroků – při skákání do výšky stejně jako při rozhodování zda vzít či nevízt. To reject or not to reject.

Už několikrát jsem uvažoval o tom, že jako lidé nemáme čidla, která by nám umožňovala vnímat šance a rizika. Vnímát pravděpodobnost. Tvrdím, že to musíme vnímat mozkovou kúrou, tj. musíme si ji vypočítat a do svých rozhodování jak se zachováme tuto vypočítanou pravděpodobnost zahrnout. V uvažované situaci jako by tomu tak nebylo. Myslím však,

že jenom zdánlivě. Tu nenulovou možnost vyřadit karabinou slepě nabitou vnímáme kvalitativně. Především kvalitativně. Myslím, že pro onoho případného střelce v Utahu je podstatné, že taková možnost existuje. Možnost vystřelit a vybrat si svou odměnu – a přitom nezabít. Asi není podstatné, jak velká ta možnost je. Jaká je její kvantita.

Jako statistik bych chtěl říct – i když se možná vystavuji riziku, že budu považován za člověka cynického charakteru – že pravidla téhle hry na usmrcení odsouzenec ve státě Utah považují za nápaditě vymyšlená. Kdo na příše, nebyl psychologický ignorant (možná se ten nápad nezrodil jenom v Utahu). Dokázal přemýšlet a vymyšlené aplikovat do života. Třebaže to bylo do té jeho části, kde se život stýká se smrtí. Navíc si myslím, že je kritériem lidskosti, že i člověk, který se sám svými činy vyřadil z lidské společnosti a musí být v jejím zájmu zbačen života, má i v poslední chvíli možnost volby. Nikoli volby poslední večere, sklenky či cigarety. Volby daleko podstatnější – volby způsobu odchodu.

Prof. S. Komenda

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

23. ÚNORA

Večer malých bojovníků. Dvě původní monodramata studia Marta, studentského divadla JAMU. Divadelní sál, UC UP.

24. ÚNORA

Dvoubodová okrajová úloha pro lineární diferenciální rovnici s deformovaným argumentem. Ing. J. Šremr, Ph.D. (MÚ AV ČR). Seminář. Posluchárna č. 202, PřF UP, Tomkova ul. Č. 40, 13.30 hod.

Církev na Moravě v 18. století. Beseda nad novou knihou Dr. R. Zuberu. Velký sál kurie, Biskupské nám. 2.

25. ÚNORA

Péče o talentované žáky v Polsku a Rusku. Prof. M. Uscski, prof. L. Kurlyandchik (Univerzita M. Koperníka v Toruni): Seminář. Katedra matematiky Pdf UP, Žižkovo nám. 5, posluchárna P28, 14 hod.

Tréning a role výživy ve vrcholovém sportu. R. Změlík Sport mezi řádky. Velká posluchárna FTK UP, 18 hod.